

Dalyko pavadinimas / Course title: Šiuolaikinės vaizduotės teorijos

Dalyko tipas / Type of course: Privalomas doktoratūros dalykas / Compulsory doctoral programme course
Pasirenkamas doktorantūros dalykas / Optional doctoral programme course

Apimtis kreditais (ECTS) / Number of credits allocated (ECTS): 6

Dėstytojas / Name of lecturer: prof. Kristupas Sabolius

Dalyko anotacija / Objectives of the course:

Kurse siekiama supažindinti su šiuolaikinėmis vaizduotės teorijomis ir jos sampratos transformacijomis, ugdyti vaizduotės teorinių sistemų ir metodų supratimą bei gebėjimą juos taikyti konkrečių socialinių, politinių, psichologinių ir meno reiškinių analizei, įsisąmoninti vaizdo statuso pasikeitimus ir jo sampratos alternatyvas.

Išklausęs šį kursą, studentas gebės analitiškai vertinti vis labiau vizualumo įtakojamus šiuolaikinio pasailio fenomenus, orientuotis vaizduotės teorijos problemų įvairovėje, iš vaizduotės logikos perspektyvos interpretuoti kompleksiškus naujujų medijų įsigalėjimo epochoje iškilusius reiškinius.

Siekiami dalyko studijų rezultatai / At the end of the course a doctoral student is expected to be able to:		
Trečiosios studijų pakopos studijų rezultatų aprašymo dalyks	VDA, LKTI ir LMTA menotyros krypties doktorantūros programos siekiami rezultatai	Dalyko rezultatai
Žinios, jų taikymas: Naujausios sistemingos moksliinių tyrimų žinios, kurias geba taikyti kuriant naujas fundamentines žinias ir idėjas, sprendžiant strateginio pobūdžio veiklos uždavinius.	<ul style="list-style-type: none">• įgyja naujausią sistemingą savo srities moksliinės veiklos žinių ir patys jas kuria.• geba taikyti naujas fundamentines žinias ir idėjas, keliant ir sprendžiant savo srities strateginio pobūdžio uždavinius.	<ul style="list-style-type: none">- įgyja žinių apie svarbiausių vaizduotės sampratos istorijos etapus, filosofijos ir vaizduotės santykį Vakarų tradicijoje;- geba lokalizuoti vaizduotės problematikos vietą šiuolaikiniame teoriniame diskurse bei filosofinės vaizduotės refleksijos svarbą.
Gebėjimai vykdyti tyrimus: Geba pasiūlyti, analizuoti, sintetinti, sisteminti ir kritiškai vertinti naujas ir sudėtingas idėjas, ieškant originalių moksliinių, meninės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų, sprendžiant sudėtingas mokslo, visuomenės ir kultūros plėtrąs, profesinės veiklos arba meninės veiklos problemas. Geba planuoti ir vykdyti	<ul style="list-style-type: none">• geba pasiūlyti, analizuoti ir kritiškai vertinti naujas idėjas, ieškant originalių moksliinės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų.• geba planuoti ir vykdyti fundamentinius ir taikomuosius moksliinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.	<ul style="list-style-type: none">- disponuoja kompetencijomis taikyti vaizduotės ir kūrybos teorinės problematikos aspektus rengiant ir vykdant moksliinius tyrimus.

fundamentinius ir taikomuosius mokslinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.	<ul style="list-style-type: none"> • geba savarankiškai dirbtį intelektinį, meninį ir kūrybinį darbą. 	
<p><i>Specialieji gebėjimai:</i> Geba, remiantis naujausiomis mokslinių tyrimų teikiamomis žiniomis, kurti originalias mokslinių tyrimų, studijų, kultūrinės ir meninės veiklos, naujovių kūrimo priemones ir instrumentus. Geba savarankiškai dirbtį intelektinį, meninį ir kūrybinį darbą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • turi susiformavusią pasauležiūrą, profesines ir bendrąsias kompetencijas, reikalingas savarankiškai kultūrinei, kūrybinei ir tiriamajai meno veiklai vykdyti ir naujovėms diegti. • geba kurti inovatyvias savo srities mokslines ir kūrybines idėjas ir priemones bei instrumentus jų raiškai. 	- yra pasirengęs savarankiškai semtis žinių apie teorijos ir vaizduotės santykį, gilinti supratimą apie vaizduotės ir įsivaizduojamybės funkciją šiuolaikiniame pasaulyje: geba rinkti, analizuoti ir aktualizuoti informaciją, daryti išvadas vaizduotiškos sąmonės fenomenus.
<p><i>Socialiniai gebėjimai:</i> Geba bendrauti su kolegomis, moksline bendruomene ir visuomene, perteikiant savo veiklos srities naujoves ir tolesnės plėtros perspektyvas, plėtoti kūrybinę veiklą bei kultūrą, skatinti visuomenės raidai palankią techninę, visuomeninę ir kultūrinę pažangą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • geba bendradarbiauti su mokslo ir kultūros bendruomene inicijuojant inovatyvius nacionalinės reikšmės ir tarptautinius mokslinės tiriamosios veiklos projektus. • plėtoja mokslinę tiriamąją veiklą, formuojančią visuomenei palankų kultūrinį ir socialinį kontekstą. 	-plėtoja vaizduotės ir įsivaizduojamybės sampratomis grįstą mokslinę ar meninę tiriamąją veiklą, formuojančią visuomenei palankų kultūrinį ir socialinį kontekstą.
<p><i>Asmeniniai gebėjimai:</i> Geba tobulėti, projektuoti tolesnę savo ir ekspertų komandos mokymosi perspektyvą. Imasi atsakomybės kritiškai vertinti strateginius savo veiklos srities sprendimus, geba greitai reaguoti į dinamiškus visuomeninės, ekonominės, kultūrinės ir technologinės aplinkos pokyčius, atskleisti ir plėtoti kūrybinius intelektinius asmens gebėjimus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plėtoja asmeninę saviraišką, formuoja mokymosi visą gyvenimą įgūdžius, kritinio vertinimo nuostatas. • plėtoja kūrybinius ir intelektinius gebėjimus nuolat kintančioje profesinėje ir socialinėje aplinkoje. 	- plėtoja asmeninę vaizduotės fenomenų teorine analize grįstą mokslinę ar meninę saviraišką, kritinio vertinimo nuostatas.

Dalyko turinys / Course content:

- Fenomenologinė vaizduotė.** Edmundo Husserlio, Jean-Paulio Sartre'o vaizduotės problematika.
- Kūrybinės vaizduotės problema.** Immanuelio Kanto transcendentalinė vaizduotė. Gastono Bachelard'o poetinės vaizduotės samprata.
- Hermeneutinės vaizduotės problema.** Paulio Ricouero hermeneutinė vaizduotės idėja. Richardo Kearney naratyvinė vaizduotė.
- Socialinės įsivaizduojamybės problema.** Vaizduotės ir įsivaizduojamybės perskyra. Cornelijaus Castoriadžio radikaliosios vaizduotės samprata.

5. **Imaginalumo teorija.** Teorijos istorinės ištakos. Šiuolaikinė Chiaros Bottici imaginalumo samprata.
6. **Vaizduotė ir organizmas.** Vaizduotė posthumanizmo kontekste. Gyvūnų vaizduotė. Evoliucija ir kūryba. Gilbert'o Simondono ciklinė vaizduotės samprata.

Studijų metodai / Teaching methods:

probleminis dėstymas, savarankiškas darbas, svarbiausių autorių tekstų skaitymas, seminarinis darbas, aktyvaus mokymosi metodai: grupės diskusija, minčių lietus, tekstų analizė ir vertinimas, rašto darbų rašymas.

Vertinimo kriterijai ir metodai/ Criteria and methods of assessment:

pranešimas seminarų metu, rašto darbas analizuojantis šiuolaikinę meno filosofijos problematiką, egzaminas raštu, rašto darbo gynimas egzamino metu

Atsiskaitymo formos / Forms of assessment forms:

Užduotys, atsiskaitymo formos, vertinimas / During the course students are expected to fulfill the following assignments:	
Užduotis / Assignment	Procentinė galutinio įvertinimo vertė / Value in per cent from the final grade
Egzaminas	40%.
Konkrečių teorinių tekstų analizė ir interpretacija	30%.
Rašto darbas	30%.

Dėstymo kalba / Language of instruction:

lietuvių k.

Privaloma literatūra / Reading list:

1. Sartre, J.-P. 2004. The Imaginary. A phenomenological psychology of the imagination. London, New York: Routledge. 1-16; 17-54, 177-194.
2. Bachelard, G. 1993. Vanduo ir svajonės. Esė apie materijos vaizduotę. in: Svajonių džiaugsmas Vilnius: Vaga. 118-135, 136-159, 160-182.
3. Castoriadis, C. 1997. Radical Imagination and the Social Instituting Imaginary in: Curtis, D.A. Castoriadis Reader. Blackwell publishers. 290-318
4. Castoriadis, C. 1997. The Logic of Magmas and the Question of Autonomy. Reprinted in D.A. Curtis (ed.) The Castoriadis Reader. Oxford: Blackwell. p. 290-318.
5. Bottici, C. 2014. Imaginal politics: images beyond imagination and the imaginary. New York: Columbia University Press. 13-31, 32-53, 54-72.
6. Kearney, R. 1995. Poetics of Modernity: Toward a Hermeneutic Imagination. New York: Humanity Books. 66-79, 80-91, 92-107.
7. Simondon, G. 2008. Imagination et Invention. Chatou: Les Éditions de La Transparence, 7-29, 93-138.

Papildoma literatūra / Additional literature:

1. Sallis, J. 2000. Force of Imagination: The Sense of Elemental. Bloomington, Indiana: Indiana University Press.
2. Stiegler, B. 2010. “Introduction”. In: Technics and Time 3. Cinematic Time and the Question of Malaise, Stanford: Stanford University Press, 1-7
3. Stiegler, B. 2010. “Cinematic time”. In: Technics and Time 3. Cinematic Time and the Question of Malaise, Stanford: Stanford University Press, 8-34
4. Sabolius, K. 2012. Įnirtingas miegas. Vaizduotė ir fenomenologija. Vilnius: VU leidykla.
5. Sabolius, K. 2014 Įsivaizduojamybė. Vilnius: VU leidykla.
6. Žižek, S. 1997. “The Seven Veils of Fantasy”. In: The Plague of Fantasies. London, NY: Verso. 1-54